

Drama blijft op afstand in bloedserieuze onderneming

THEATER

HAMLET VS HAMLET

Door Toneelgroep Amsterdam/Toneelhuis

Regie Guy Cassiers Gezien 19/3 Waar

Stadsschouwburg Te zien vandaag en morgen, 15-25/4, 6-10/5, aldaar

★★★★☆

Ineens lichten ze overal op: kruisen. De imposante, uit losse paletten opgebouwde toren die eerder de koninklijke burcht verbeeldde, oogt ineens als een kerkhof. Het aantal slachtoffers in *Hamlet vs Hamlet*, de nieuwe bewerking van Shakespeares koningsdrama door Toneelgroep Amsterdam en het Antwerpse Toneelhuis, is op dat moment flink opgelopen: Polonius, Ophelia, Claudius, Gertrude werden vermoord, verbeeld met een stroboscopisch knipperend licht.

In de bewerking van Tom Lanoye komen hun moordenaars niet altijd overeen met die bij Shakespeare. Lanoyes toneeltekst gaat veel verder dan een vertaling: hij schrapte personages, kende andere een nieuwe betekenis toe en verschoof accenten. In lenige, smeuge verzen, aangelengd met spreektaal en een riedeltje plat Vlaams, maakte hij de politieke moord die aan het stuk voorafgaat inzet van zijn eigen tragedie: de identiteitscrisis van een opgroeiende adolescent – Hamlet – die verlamd raakt door twijfel en verwarring. Of: een generatieconflict dat door een golf van geweld op de spits wordt gedreven.

Het misdrijf dat Hamlets ontredde veroorzaakt wordt begaan door Claudius, zijn oom, die de koning doodt en trouwt met de koningin-weduwe. Opgeroepen door de geest van zijn vader om zijn dood te wreken, verliest Hamlet zich in inertie. Hoe meer politieke en familie-ellende verknoopt raken, hoe minder hij weet wat hij moet doen. Hij dubt en aarzelt, piekert en weifelt en schuift de vergeldingsactie steeds verder voor zich uit.

Abke Haring – in de spelopvatting van Lanoye en regisseur Guy Cassiers moest de onvolgroeide adolescent verbeeld worden door een vrouw – speelt de getroebleerde koningszoon technisch beheerst en met de nodige dis-

tantie, zoals deze hele voorstelling iets klinisch en cerebraals heeft: de tekstbehandeling van het negenkoppige ensemble is knap, maar het drama blijft op afstand.

Bijna sereen declameren de acteurs hun teksten. Johan van Assche doet dat als Claudius met een natuurlijke autoriteit, die je bijna voor de gewelddadige despoot inneemt. Roeland Fernhout (Polonius) en Eelco Smits (diens zoon Laërtes) houden het drama aan de grond met aards en soms lichtvoetig spel. En Marc Van Eeghem en Kevin Janssens zorgen in een reeks dubbelrollen voor een paar hilarische momenten.

Maar verder is deze nieuwe encensering van *Hamlet* een bloedserieuze onderneming. Een voorstelling voor de geoefende toneelkijker bovendien, want wie het oorspronkelijke stuk uit 1602 niet kent, mist regelmatig context en verliest zich al snel in de gedragen monologen. Die kijker kan ook zomaar het revolutionaire slot ontgaan, want nee, bij Lanoye sterft niet iederéén; zijn Hamlet blijft twijfelen tot de laatste zin.

Gelukkig is er het decor om je aan te vergapen. Ief Spincemaille plaatste op een glazen vloer, waaronder slordige bossen hout en onkruid het verval van het land verbeelden, een toren van transparante panelen. Met videoprojecties worden de geesten uit het verleden opgeroepen, terwijl achter zo'n doorschijnende wand altijd wel iemand meeluistert naar een gesprek dat niet voor zijn oren is bestemd. Het geeft de voorstelling iets thrillerachtigs, maar de echte zinding blijft uit.

Joukje Akveld

Vlnr: Abke Haring (Hamlet), Roeland Fernhout (Polonius) en Chris Nietvelt (Gertrude)

FOTO JAN VERSWEYVELD